

قدم پنجم – آشنایی با قوانین بورس جهت خرید سهام (دو)

در قدم قبلی با تعدادی از قوانین بورس در مورد تقاضا و عرضه و قیمت سهام آشنا شدیم و روش انجام معامله در بازار بورس را فراگرفتیم.

در این هفته با باز و بسته شدن سهام، مجامع شرکت های بورسی و مفهوم گره معاملاتی و شاخص آشنا خواهیم شد تا وقتی اقدام به خرید و فروش سهامی کردیم، علاوه بر قیمت سهام مسائل دیگری را نیز مورد توجه خود قرار دهیم.

انواع مجامع شرکت های بورسی

هریک از شرکت های داخل بورس، سالیانه حداقل چهار مجمع برگزار می کنند که در آن با توجه به نوع مجمع به بررسی مسائل مربوط می پردازند. مجامع عادی سالیانه و فوق العاده از انواع این مجامع است که توسط شرکت ها برگزار می شود.

در مجمع عادی سالیانه که با گردهمایی سهامداران و مدیران شرکت و بازرسین و حسابرسان در یک مکان خاص که قبلا به اطلاع همه رسیده برگزار می شود، به نقد و بررسی عملکرد مالی و مدیریت شرکت در سال مالی گذشته پرداخته می شود. این مجمع حداکثر چهار ماه بعد از پایان سال مالی

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

شرکت برگزار می شود و در آن مسائلی همچون تصویب صورتهای مالی ، میزان سود تقسیمی و بررسی گزارشات انجام می شود.

همچنین در مجامعی که هر سه ماه یکبار برگزار می شود و اولین آن ، در ابتدای سال مالی شرکت انجام می شود به پیش بینی سود شرکت در سال جاری پرداخته می شود و هر سه ماه یکبار این پیش بینی با توجه به وضعیت شرکت ، در مجامع تعدیل می شود.

EPS یا همان سود پیش بینی شده در شرکت در ابتدای سال ، ممکن است به دلایلی همچون تغییر قیمت های جهانی ، تغییر تقاضاها و اتفاقات غیر قابل پیش بینی ممکن است تغییر کند که شرکت این تغییر را در مجامع تعدیل سود بیان می کند.

در مجمع فوق العاده نیز مسائلی مهم و اساسی همچون تغییر سال مالی شرکت ، تعیین هیئت مدیره جدید ، تصمیم گیری در خصوص افزایش سرمایه و انحلال شرکت و تغییر نام و ... بررسی می شود.

از مهمترین سایت هایی که میتوان در آن با وارد کردن نام شرکت از مجامع گذشته و آینده نزدیک آن با خبر شد ، سایت CODAL.IR می باشد که برای عموم قابل استفاده است.

بسته شدن و باز شدن سهام

شاید با این مسئله مواجه شده باشید که در بعضی از اوقات و روزها ، بعضی از سهام ها را نمی توان معامله کرد. این موضوع در سایت هایی که قیمت سهام را نشان می دهند با کلمه "ممنوع – متوقف" در کنار نام سهم نشان داده می شود.

باید گفت که هیچ سهمی در همه روزهای سال (روزهای کاری) مورد معامله قرار نمی گیرد و طبق قانون بورس ، چند روز پیش از برگزاری مجمع شرکت ها باید سهام بسته شود (از معاملات جلوگیری شود) و چند روز بعد از برگزاری مجمع باید سهام باز شود (در انجام معامله قرار گیرد).

معمولا دو روز یا بیشتر قبل از انجام مجمع در شرکت ها با توجه به نظر هیئت مدیره و سازمان بورس نماد معاملاتی بسته می شود و پس از برگزاری مجمع ، حداقل دو روز فرصت لازم است تا نماد معاملاتی باز شود و دوباره به دایره انجام معاملات بازگردد.

از قوانین مهمی که می تواند مدنظر تازه کاران بازار بورس قرار گیرد ، میزان تغییر قیمت سهام بعد از باز شدن سهام می باشد.

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

شاید تابحال با نگاه به بیشترین و کمترین تغییر قیمت سهام در روز و دیدن نمادهایی که بیشتر و کمتر از 4 درصد تغییر قیمت داشته اند این سوال برایتان پیش آمده باشد که چرا این نمادها بیش از حد قانونی تغییر قیمت داشته اند.

پاسخ این سوال به همین بحث باز و بسته شدن سهام برمیگردد. با توجه به نوع مجمعی که شرکت برگزار می کند ، قیمت سهام بعد از باز شدن نماد می تواند بین 8 درصد تا 100 درصد و بیشتر تغییر قیمت داشته باشد. یکی از دلایل تغییر قیمت بیشتر از 4 درصد هم گره معاملاتی می باشد که در ادامه توضیح داده می شود.

گره معاملاتی

گره معاملاتی وضعیتی است که در آن یک نماد معاملاتی به رقم برخورداری از صف سفارش خرید یا فروش حداقل به میزان یک برابر حجم مبنا برای شرکت های با 3 میلیارد سهم یا بیشتر و دو برابر حجم مبنا ، برای سایر شرکت ها ، به علت عدم تقارن در قیمت های درخواست های خرید و فروش ، حداقل به میزان 10 جلسه معاملاتی متوالی مورد معامله قرار نگیرد یا متوسط معاملات روزانه آن در این دوره (به استثناء معاملات در نماد ژعمده) کمتر از 5 درصد حجم مبنا باشد.

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

برای رفع گره معاملاتی ، تاثیر حجم مبنا در محاسبه قیمت پایانی نماد مورد نظر برای دوره مشخصی که از 5 جلسه معاملاتی متوالی بیشتر نیست حذف می شود. فهرست شرکت های مشمول قانون رفع گره معاملاتی ، در پایان جلسه معاملاتی همان روز از طریق بورس گزارش داده می شود که مبنای اعلام شرکت ها ، حجم معاملاتی آخرین 10 جلسه معاملاتی لحاظ خواهد شد که از طریق سایت شرکت بورس به اطلاع عموم می رسد. لازم به توضیح است حذف حجم مبنا پس از پایان روز دهم در جلسات معاملاتی بعدی لحاظ خواهد شد. در صورت تداوم 5 روزه مشمولیت گره و حذف حجم مبنا و عدم رفع گره ، حذف حجم مبنا پس از یک روز وقفه مجدد ادامه خواهد یافت.

شاخص

کلمه شاخص در کل، به معنای نمودار یا نشان دهنده، یا نماینده میباشد. شاخص ، کمیتی است که نماینده چند متغیر همگن می باشد و وسیله ای برای اندازه گیری و مقایسه پدیده هایی است که دارای ماهیت و خاصیت مشخصی هستند ، که بر مبنای آن میتوان ، تغییرات ایجاد شده در متغیرهای معینی را در طول یک دوره ، بررسی نمود .

محاسبه شاخص برای هر شرکت ، صنعت یا گروه یا دسته ، امکان پذیر است و می توان آن را محاسبه نمود. برای محاسبه شاخص ، یک سال را به عنوان

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

سال مبنا یا پایه فرض کرده و پس از تقسیم ارزش جاری، بر ارزش مبنا (ارزش سال پایه) آن را در عدد 100 ضرب می کنیم.

شاخص کل بورس تهران TEPIX با استفاده از فرمول لاسپیرز محاسبه می شود:

$$TEPIX = 100 * \frac{\text{تعداد فعلی هر سهم} * \text{ارزش جاری هر سهم}}{\text{تعداد اولیه هر سهم} * \text{ارزش اولیه هر سهم}}$$

ویژگیهای شاخص کل قیمت عبارتند از :

1- موزون بودن : بدین معنا که، چون در محاسبه آن، ارزش سهام در تعداد سهام منتشره ضرب میگردد، پس تغییرات قیمت سهام بر اساس تعداد سهام منتشر شده شرکتها، در شاخص تاثیر گذار است. یعنی هر چقدر تعداد سهام منتشره شرکت بیشتر باشد، تغییرات قیمت سهم مورد نظر تاثیر بیشتری بر روی شاخص خواهد گذاشت.

2- جامع بودن : این شاخص، به لحاظ اینکه بر اساس تغییرات سهام تمام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، محاسبه میگردد، لذا خصوصیت جامع بودن را داراست.

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

3- در دسترس بودن : شاخص کل قیمت ، به لحاظ اینکه بصورت لحظه ای توسط سازمان بورس اوراق بهادار محاسبه و در اختیار افراد قرار می گیرد، لذا دارای خصوصیت در دسترس بودن میباشد .

شاخص بورس تهران به عنوان یکی از مهمترین نمادهای اقتصادی کشور قابل اندازه گیری می باشد. روند شاخص بورس متاثر از عوامل اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و بین المللی یک جامعه است. سرمایه گذاران در هنگام ورود به بورس باید روند شاخص را بررسی نمایند و بعد در خصوص نوع سرمایه گذاری خود تصمیم گیری کنند.

پس منتظر ما باشید با قدم بعدی در هفته آینده....

عده کمی از مردم بیش از یک یا دو بار در سال فکر می کنند. من با یکی دو بار فکر کردن در هفته برای خودم شهرتی دست و پا کردم.

